

การแอพแท็ชและดีแท็ชของอิเล็กตรอนในอ็อกซิเจน

นิพนธ์ สุขุม* และประจักษ์ รื่นรมย์**

คณะวิศวกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

บทคัดย่อ

การวัดค่าของ α และ n ใหม่ได้ทำโดยวิธีของ Townsend ในอ็อกซิเจน เพื่อจะศึกษากระบวนการ δ สามารถสรุปได้ว่า การดีแท็ชของอิเล็กตรอน จากไอออนลบ ของอ็อกซิเจนเกิดขึ้นน้อยมากสำหรับความดันมากกว่า 50 torr และ E/p (สนามไฟฟ้า/ความดัน) $< 45 \text{ v cm}^{-1} \text{ torr}^{-1}$ (ที่ 20° C) อย่างไรก็ตามวิธีของ Townsend แสดงให้เห็นว่า การวัดค่าของ δ สามารถทำได้อย่างแม่นยำ โดยเฉพาะที่ความดันต่ำ

---

* รองศาสตราจารย์

** นักศึกษาบัณฑิตศึกษา

Electron Attachment and Detachment in Oxygen

Nipon Sukhum* and Prajak Raruenrom**

Faculty of Engineering

King Mongkut's Institute of Technology Lardkrabang

Abstract

New measurements have been made, by the Townsend method, of the a and n coefficients in oxygen in order to study the effect of electrondetachment (δ) from negative oxygen ions. It is concluded that δ is negligible cf. η for pressures higher than about 50 torr and for E/p (electric field strength/pressure) $< 45 \text{ v cm}^{-1} \text{ torr}^{-1}$ (20°C). However, The Townseed method is capable of demonstrating and giving accurate values of δ , particularly at lower pressures.

---

* Associate Professor

** Graduate Student

บทนำ

นักวิจัยหลายท่านได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการแอกแท็ชที่ค่า E/p ต่ำๆ ในอัตราส่วน $(E/p < 25 \text{ v cm}^{-1} \text{ torr}^{-1}$ ที่ 20°C) ที่ความดันต่ำ ($p \sim 10 \text{ torr}$) โดยใช้วิธีอิเล็กตรอนฟิลเตอร์ และวิธีอิเล็กตรอนดิฟฟิวชัน คำจำกัดความของ ท. ซึ่งเป็นสัมประสิทธิ์ของการแอกแท็ช นั้นหมายถึงจำนวนของการแอกแท็ชต่ออิเล็กตรอนต่อ ชม.ของการล่อง (drift) ผลของการศึกษาแสดงว่า ถึงจะมีการเข้ากันได้ในค่าของ θ/p แต่ สำหรับ $E/p \sim 8$ เห็นได้จากค่าที่นำไปใช้ ความแตกต่างอย่างเห็นได้ชัด ในค่าของ θ/p และรูปร่าง ของเคิฟ

การทดลองต่อไปที่ค่า E/p สูงๆ (> 25) โดย Harrison และ Geballe [1] Prasad และ Craggs [2] และ Freely และ Fisher [3] ชี้ว่า θ/p เป็นฟังก์ชันที่แปรอย่างช้าๆ กับ E/p และยืนยันผลของ Huxley และคณะ [4] การวัดที่ค่าสูงๆ ของ Dutton และคณะ [5] ให้ค่าที่ต่ำกว่าค่าของ Prasad และ Craggs 2 เท่า นอกจากนี้ เมื่อเร็วๆ นี้ Frommhold [6] ได้วัด θ/p โดยวิธีอิเล็กตรอนอะวอลานซ์ และได้ค่าที่ต่ำกว่าค่าการทดลองแบบ Steady State ยกเว้นค่าของ Dutton และคณะ การวัดของ Frommhold ชี้ให้เห็นว่ามีการดีแท็ชของอิเล็กตรอนโดย ขณะที่การวิเคราะห์ข้อมูลของ Huxley และ Geballe [1] ให้สัมประสิทธิ์ของการดีแท็ชเกือบ เท่ากับสัมประสิทธิ์ของการแอกแท็ช คำจำกัดความของสัมประสิทธิ์ของการดีแท็ช ด คือ จำนวนของการดีแท็ชต่อไอออน ต่อ ชม. ของการล่อง

วิธีที่ใช้ในการหาค่าของ α/p , θ/p , วิธีของ Townsend โดยนักวิจัยรุ่นหลังในที่นี้ α เป็นสัมประสิทธิ์อันแรกของ Townsend นั้นคือเป็นจำนวนของการไอโอดินที่อิเล็กตรอนต่อ ชม. ของการล่อง การเพิ่มขึ้นของกระแสเริ่มแรกที่คงต่อ ที่เกิดจากการฉายแสงซึ่งแทนด้วย I_0 (ธรรมดากว่า $10^{-12} - 10^{-11} \text{ A}$) ถูกวัดเป็นฟังก์ชันของระยะห่างระหว่างอิเล็กโทรด d (ชม.) ในกรณีของก๊าซที่ไม่มีการแอกแท็ช เช่น ไฮโดรเจน การเพิ่มของกระแสภายใต้สภาพเช่นนี้ สำหรับค่าใดค่าหนึ่ง สามารถแทนด้วยสมการของ Townsend :

$$\frac{I}{I_0} = \frac{e^{(\alpha d)}}{1 - \gamma(e^{(\alpha d - 1)})} \quad (1)$$

การพล็อตแบบ Semi-log ของกระแส I กับระยะห่างระหว่างอิเล็กโทรด จะให้ค่าของ α และซึ่งปริมาณอันหลังเป็นสัมประสิทธิ์อันดับที่สองของ Townsend อย่างไรก็ตาม ถ้าการ แอกแท็ชและดีแท็ชของอิเล็กตรอนเกิดขึ้นด้วยในก๊าซที่เราพิจารณา สมการข้างบนจะต้องถูกขยาย เพื่อครอบคลุมปรากฏการณ์เหล่านี้ด้วย [8] ดังนั้น ถ้าเราไม่คำนึงถึง γ

$$\frac{I}{I_0} = R = \frac{I}{X_1 - X_2} \left\{ (X_1 + \eta + \delta) e^{(x_1 d)} - (X_2 + \eta + \delta) e^{(x_2 d)} \right\} \quad (2)$$

เมื่อ

$$X_1, X_2 = \frac{I}{2} \left[(\alpha + \eta + \delta) \pm \{(\alpha - \eta - \delta)^2 + 4\alpha\delta\} \right] \quad (3)$$

ดังนั้น

$$\frac{I}{I_0} = R = C_1 e^{(X_1 d)} - C_2 e^{(X_2 d)} \quad (4)$$

เมื่อ

$$C_{1,2} = \frac{X_{1,2} + \eta + \delta}{X_1 - X_2} \quad (5)$$

α และ η มีความหมายเหมือนเดิม ขณะที่ δ เป็นจำนวนของการตีแท็ชต่อไอออน ต่อ ชม. ในทิศทางของการล่อง

วิธีการหาค่า α/p , η/p และ δ/p คือหาค่าของ X_2 ในสมการ (4) ก่อน ค่านี้หาได้จากความชัน (Slope) ของส่วนที่เป็นเส้นตรงของเคิฟ $\ln I$ กับ d จากนั้น ส่วนที่เป็นเส้นตรงของเคิฟจะถูกตอกลับไปยังแกน $\ln I$ เพื่อหาค่า C_1 ซึ่งจะเท่ากับ I ที่จุดตัดหารด้วย I_0

สมการ (4) สามารถเขียนได้ในรูป

$$C_1 e^{X_1 d} - \frac{I}{I_0} = C_2 e^{X_2 d} \quad (6)$$

หรือ

$$C_1 e^{X_1 d} - R = C_2 e^{X_2 d} \quad (7)$$

R หาได้จากการวัดโดยตรงของ I และ I_0 (ดูหัวข้อที่ 3)

จากความสัมพันธ์นี้ จะเห็นว่าความชันของเคิฟ ของ $\ln (C_1 e^{X_1 d} - R)$ กับ d จะให้ X_2 เมื่อทราบ X_1 , X_2 และ C_2 จะสามารถคำนวณ $(\eta + \delta)$ จากสมการ (5) ต่อไป

$$X_1 + X_2 = \alpha - (\eta + \delta) \quad (8)$$

ดังนั้น จะสามารถหา α และ δ ได้

$$X_1 - X_2 = \{(\alpha - \eta - \delta)^2 + 4\alpha\delta\}^{1/2}$$

ดังจะแสดงภายหลังว่าถ้า V เป็นโวลต์เจที่ใช้การใช้ความสัมพันธ์ $In I$, V จะช่วยลดความไม่แม่นยำของ I_0 และดังนั้นจึงจะแสดงวิธีหา α , η และ δ โดยใช้ความสัมพันธ์ $In I$, V

หากให้คำจำกัดความของประสิทธิภาพการไอโอดีนช่วง เป็นจำนวนของการไอโอดีนช่วงต่อโอลต์ของความต่างศักย์ที่เดินทางผ่านโดยอิเลคตรอน η' เป็นจำนวนของการแยกแท็ชต่อโอลต์ของความต่างศักย์ และ δ เป็นจำนวนของการดีแท็ชต่อโอลต์ของความต่างศักย์ ที่เดินทางโดยอิเลคตรอนและไออกอนลบตามลำดับ จะได้ $\alpha = \alpha'E$ ฯลฯ สามารถแสดงให้เห็น E/p ค่าหนึ่ง และในกรณีที่ไม่มีขบวนการทุติยภูมิ (γ) ค่าหนึ่ง

$$\frac{I}{I_0} = R = \frac{1}{X'_1 - X'_2} \{ (X'_1 + \eta' + \delta') e^{(X'_1 V)} - (X'_2 + \eta' + \delta') e^{(X'_2 V)} \} \quad (9)$$

สมการที่ (9) สามารถเขียนได้เป็น

$$R = C'_1 e^{(X'_1 V)} - C'_2 e^{(X'_2 V)} \text{ (ดูสมการ (7) ข้างบน)} \quad (10)$$

$$X'_1 > X'_2 = \frac{1}{2} \left[(\alpha' + \eta' + \delta') + \{(\alpha' - \eta' - \delta')^2 + 4\alpha'\delta' \} \frac{1}{2} \right] \quad (11)$$

$$C'_1 = (X'_1 + \eta' + \delta') (X'_1 - X'_2)^{-1} \quad (12)$$

และ

$$C'_2 = (X'_2 + \eta' + \delta') (X'_1 - X'_2)^{-1} \quad (13)$$

ดังนั้นการพล็อต $In I$ กับ V ที่ค่า E/p และ d คงที่ จะให้เคิฟที่คล้ายกับเคิฟที่ได้จากการพล็อต $In I$ กับ d ที่ค่า E/p และ p คงที่ พารามิเตอร์ที่ได้ จากเคิฟในกรณีนี้ จะเป็น X'_1 , X'_2 , α' , η' และ δ' จากค่าเหล่านี้ X_1 , X_2 , α , n และ δ จะสามารถหาได้

2. การทดลอง

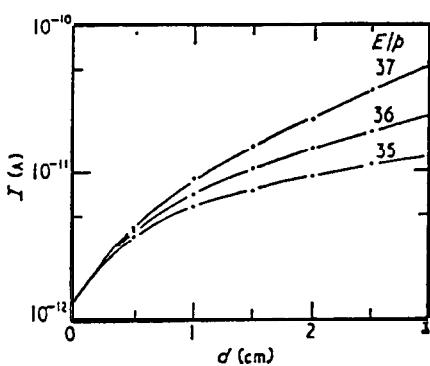
วิธีการหาค่าของ α , η และ δ ในการวิจัยนี้คือ วิธี Townseed Steady State การเพิ่มขั้นของกระแส (กระแส Photoelectric) เริ่มแรก $\approx I_{pa}$ ใน dark discharge ระหว่างอีเลคโทรดที่ขนาดกัน 2 อัน ถูกวัดขณะที่ระยะห่างถูกแปรอีเลคโทรดถูกทำให้มีรูปร่าง เพื่อที่จะให้สนามระหว่างอีเลคโทรดสม่ำเสมอมากที่สุดเท่าที่จะทำได้

3. เสถียรภาพ และวิธีกะประมาณค่า I_0 และการวัดกระแสก่อนเบรคดาวน์

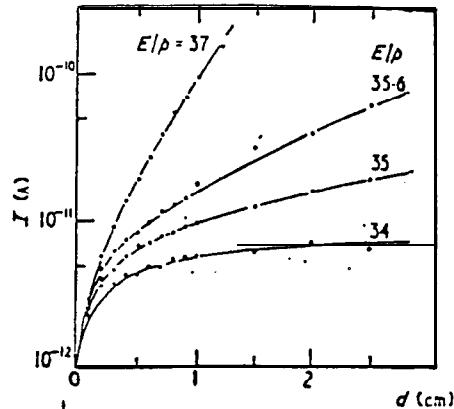
เนื่องจากเสถียรภาพของ I_0 มีความสำคัญอย่างยิ่งในการวัดกระแสก่อนเบรคดาวน์ ดังนั้น จึงจะทำการวัดช้าค่าของกระแส และพบว่าค่าโดยทั่งสองจะปลดปล่อยอีเลคตรอน และ

เมื่อทำการทดลองช้า จะให้ค่ากระแสต่างจากเดิมเพียง 3% ถึง 5% ถ้าเราปล่อยให้หลอดอัลตร้าไวโอลีตดาวห์มอพ (Warm up) เป็นเวลาประมาณหนึ่งชั่วโมง และทำให้เสถียรภาพของการปลดปล่อยของคาโอดตีขึ้น โดยฉายแสงอัลตร้าไวโอลีตลงไปยังคาโอดเป็นเวลาประมาณ 30 - 45 นาที ภายใต้ส่วนไฟฟ้าที่ต่ำ (20 ~ 30 โวลต์ ถึง 2-3 กิโลโวลต์ ขึ้นกับความดันของก๊าซ) การเปิดสปาร์คหรือการผ่านกระแสสูงๆ ($I < 10 - 8A$) ถูกหลีกเลี่ยงอย่างไร้ตามทราบว่า I_0 ที่ความดันต่างๆ กัน โดยใช้วิธีของ Parsad และ Craggs [2] ที่ $E/p = 5$ ค่าของ I_0 ที่ได้โดยวิธีนี้สามารถยืนยันได้อย่างหยาบๆ โดยการวัดกระแสก่อนเบรคดาวน์ ซึ่งจะได้ ค่าของ I_0 ได้ โดย การต่อเคิฟ (Extrapolation) ออกไปยังแกน In I โดยใช้เคิฟสามเคิฟ (จะให้รายละเอียดข้างล่าง) จากการพล็อตเคิฟเช่นนี้ พบว่า 10 คาโอดที่เป็นแพลตตินัม I_0 ลดลงจาก $1.02 \times 10^{-12} A$ ที่ $P = 2.0 \text{ torr}$ เป็น $7.5 \times 10^{-13} A$ ที่ $P = 300 \text{ torr}$ ในกรณีของคาโอดที่เป็นของ I_0 ลดลงจาก $3.3 \times 10^{-12} A$ ที่ 10 torr เป็น $2.1 \times 10^{-12} A$ ที่ 75 torr และพบว่าหลังจากการทำความสะอาดคาโอดใหม่ๆ การปลดปล่อยลดลงเมื่อปล่อยทิ้งไว้ประมาณการณ์ทั้งสองข้างบน ดูเหมือนจะยืนยันข้อเสนอของ Prasad และ Craggs ที่ว่าเกิดจากชั้นของอักไซต์บนคาโอดดังนั้น โดยการปล่อยให้คาโอดเสถียร เป็นเวลา 24 ชั่วโมง และการวัดกระแสครั้งหนึ่งใช้เวลาเพียง 2-3 วินาที สามารถวัดกระแสได้โดยมีความคลาดเคลื่อน 3-5 %

ต่อไปมาพิจารณาวิธีการหาค่า I_0 ในการทดลองนี้ วิธีนี้ดัดแปลงมา จากวิธีที่ใช้โดยการ Bibetto และ Fisher [9] และ Moruggi [10] ซึ่งการต่อเคิฟของพล็อต (I, d) ที่เป็นเส้นตรงที่ $(E/p)_{lim}$ ให้กระแสฟอโตอิเล็กติก I_0 Geballe และ Reeves [11] ได้แสดงว่าขณะที่ pd เพิ่มขึ้น ค่าของ E/p ที่เบรคดาวน์ (E/p) จะลดลงจนถึงค่าต่ำสุดค่าหนึ่งเรียกว่า $(E/p)_{lim}$ ซึ่งค่า $A = n$ ในการหาค่า I_0 ในงานเร้าพล็อต I vs d ที่ $(E/p)_{lim}$ และอีก 2 ค่าของ E/p ที่มากกว่าและน้อยกว่า $(E/p)_{lim}$ อย่างไร้ตาม เนื่องจากมีความไม่แน่นอนในค่าของ $(E/p)_{lim}$ เมื่อเวลาเจซพพลายไม่สูงพอ ดังนั้นการพล็อต I vs d ถูกกระทบที่ $E/p \sim (E/p)_{lim}$ และอีกสองค่าของ E/p มากกว่า และน้อยกว่า $(E/p)_{lim}$ อย่างไร้ตามเป็นการง่ายที่จะหา I_0 อย่างแม่นยำโดยวิธีนี้

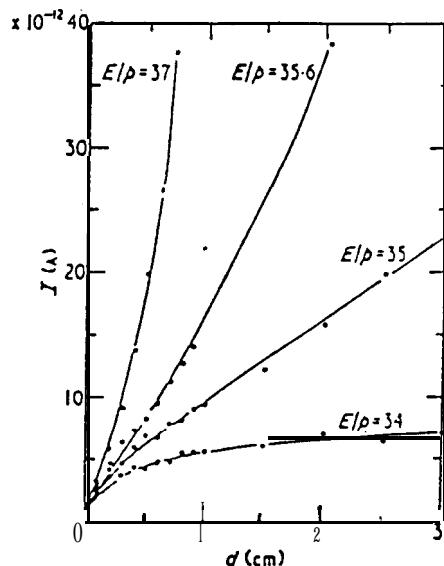
รูปที่ 1 กระแสเบรคดาวน์
ที่ $p = 50 \text{ torr}$

รูปที่ 2 กระแสเบรคดาวน์
อักไซเจนที่ $p = 300$

การพล็อต ($\ln I_0/d$) ที่ $P = 10, 20, 50, 75, 100, 150$, และ 300 torr (ดูรูป 1 และ 2 สำหรับความดันต่ำและสูง) และการหา I_0 ถูกกระทำโดยวิธีพล็อต I vs d ที่ $3E/p$ ดังกล่าว ความแม่นยำโดยวิธีนี้จะเป็นประมาณ 5% ที่ความดันต่ำ (<75 torr)

เนื่องจากในกรณีเหล่านี้ พล็อตของ I vs d มีความโค้งน้อย ขณะที่ความดันสูง ($> 100 \text{ torr}$) สามารถประมาณค่า I_0 แม่นยำเพียง 10% เนื่องจากความโค้งของพล็อต I vs d โดยเฉพาะที่ E/p ต่ำ ($=34$) และในช่วงต่ำของ d ($0.01 - 1 \text{ cm}$. ดูรูปที่ 3) หากเพื่อที่จะให้ได้ความแม่นยำที่ดีของ I_0 ที่ $p = 300 \text{ torr}$ จึงจำเป็นที่จะต้องวัด I ตั้งแต่ 0.1 cm . จาก 1 cm .

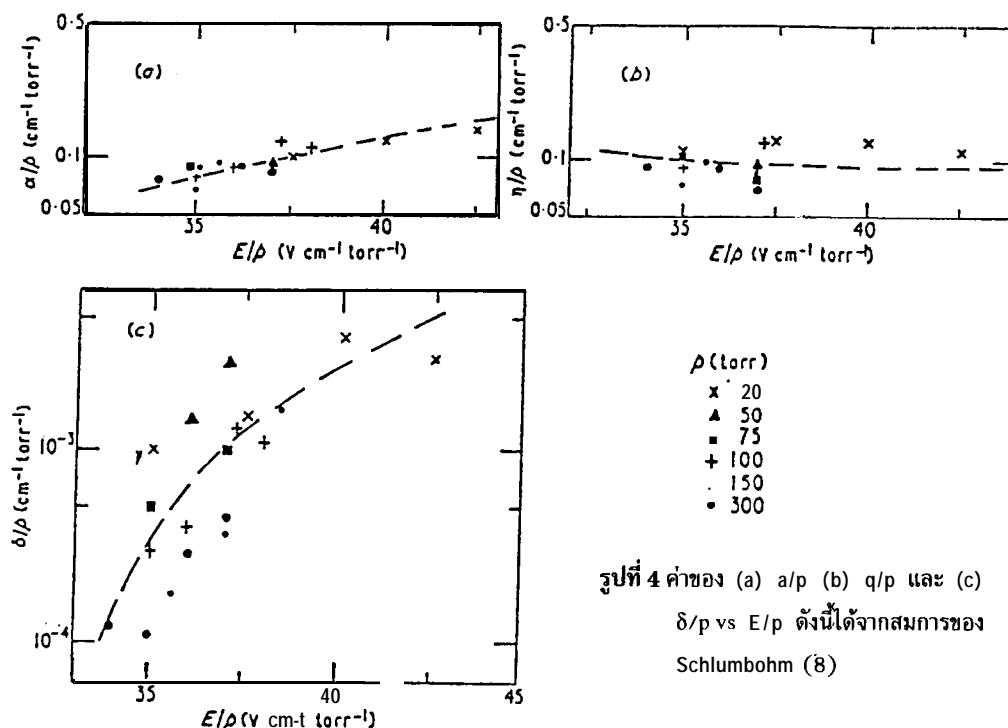

รูปที่ 3 การหาค่าของ I_0 ในอัอกริชเจนที่ 300 torr

ระยะทาง d ที่ $p = 20 \text{ torr}$ ใช้จาก 0 ถึง 4 cm . เนื่องจากการพิจารณา สมการที่ (4) แสดงว่าสามารถลดทึ่งเทอมที่สองได้ต่อเมื่อ ระยะทาง d มากพอ

จะเห็นได้จากการวัดกระแสก่อนเบรคดาวน์เหล่านี้ว่า พล็อตของ $\ln I_0/d$ แสดงความโค้งที่ d ต่ำๆ และสำหรับ p สูง และ d สูง เศษจะเป็นเส้นตรงซึ่งเป็นไปตามสมการ (4) (X_1 , เป็นบวก และ X_2 เป็นลบเสมอ)

ผลของการวิเคราะห์กระแสก่อนเบรคดาวน์ที่ p อยู่ระหว่าง 20 และ 300 torr โดยใช้สมการ (4) ถูกแสดง ในรูปที่ 4 สำหรับ α , θ และ δ

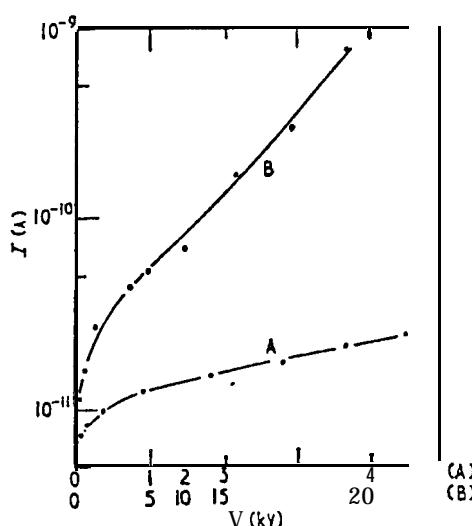

รูปที่ 4 ค่าของ (a) a/p (b) q/p และ (c)
 d/p vs E/p ดังนี้ได้จากการของ
Schlumbohm (8)

เนื่องจากความยุ่งยากที่เกิดขึ้นในการหา I_0 อย่างแม่นยำ และเพื่อจะได้สัมประสิทธิ์ของการไอโอนิกซ์, แอ็ตแท็ช และดีแท็ช ในอ็อกซิเจนที่แม่นยำมากกว่านี้ จึงตัดสินใจที่จะวัดกระแสก่อนเบรคดาวน์โดยวิธีใหม่ คือ ให้ E/P และ d คงที่ และแปรค่าความดัน (ดูสมการที่ 5)

4. การทดลองและผลการทดลอง

การวัดกระแสก่อนการเบรคดาวน์ถูกกระทำโดยใช้แพลตตินัม คาโนด พล็อตของ In , v สำหรับวิเคราะห์ดูปลายน้ำข้อที่ 1 สมการ (9) ที่ $E/p = 37$ และ $d = 0.5$ และ 2.0 ซม. สำหรับความดันแปรจาก 5 ถึง 300 torr ดังแสดงในรูปที่ 5

รูปที่ 5 เดิฟ ($In | v$) ในอ็อกซิเจนที่ความดันจาก 5 ถึง 300 torr $E/p = 37 \text{ V cm}^{-1} \text{ torr}^{-1}$

เคิฟ A, $d=0.5$ ซม. : B, $d = 2.0$ ซม.

เคิฟ B ในรูปนี้ที่ประมาณ 10 kv นั่นคือ $p \approx 100 \text{ torr}$ ($\frac{E}{p} = 37 \text{ vcm}^{-1} \text{ torr}^{-1}$) การตีแท็ชเริ่มเกิดขึ้นดังที่เป็นการ Inflex ขึ้นข้างบน

5. การวิจารณ์

ข้อมูลที่ได้จากการทดลอง ดังแสดงในรูป 4(c) สำหรับ δ/p ชี้ว่าสำหรับ $E/p = 34-40 \text{ vcm}^{-1} \text{ torr}^{-1}$ ที่ 20°C $\delta \ll \eta$ และสำหรับค่าที่สูงกว่าของ E/p (เช่น 47) ก็ยังน้อยกว่า $\eta/10$ ซึ่งอยู่ภายใต้ความผิดพลาดเนื่องจากการทดลองสำหรับ η (ดูตารางข้างล่างด้วย) ที่ค่าสูงกว่าของ E/p และโดยเฉพาะที่ความดันต่ำๆ น้อยกว่า 50 torr δ จะตัดตัวไม่ได้ การแปรของ δ กับความดันที่ E/p คงที่แสดงในรูป 4(c) ความแตกต่างระหว่างข้อมูลของ Frommhold [6] กับของเรางานนี้ เนื่องจากเราสามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

ที่ความดันต่ำ $O^- \text{ ion}$ (ความนำจะเป็นของตีแท็ช มากพอสมควร) มีจำนวนมากกว่า ขณะที่ความดันสูงกว่า O^-_2 และ $O^-_3 \text{ ion}$ (ความนำจะเป็นของตีแท็ชน้อยกว่า) มีจำนวนมากกว่า ดังนั้นในการศึกษาของ Townsend ชี้กระทำที่ความดันสูง การตีแท็ชจึงไม่มีความสำคัญในความดันต่ำกว่า ของ Frommhold (ความดัน $10-50 \text{ torr}$) ปฏิกิริยาเกี่ยวกับ ion ต่างๆ ที่ทำให้เกิดการแยกแท็ช ตีแท็ช และการเคลื่อนย้ายประจุได้ถูกพิจารณาอย่างย่อๆ ที่อื่น [12,13,14] ภายหลังการวิจัยโดย Burch และ Gealle [15] และคนอื่นๆ จึงไม่จำเป็นต้องกล่าวข้ออ้าง การวัดของ Bailey [16] ค่าของพื้นที่หน้าตัดของการตีแท็ชและการเคลื่อนย้ายประจุที่เกี่ยวข้องกับ O^- และ O^-_2 ให้หลักฐานที่สำคัญ สำหรับความจริงที่ว่า O^- ตีแท็ชง่ายกว่า O^-_2 ข้อมูลสำหรับ ion ที่หนักกว่า เช่น O^-_3 ยังต้องการอยู่อีกแต่ความต้องการพลังงานที่สูง ห้ามการตีแท็ชของ O^-_3 (พลังงานต่ำสุดที่ต้องการเป็น 7.5 ev ในการชนกับ O_2) นอกเหนือนี้ โดยการใช้ทฤษฎีความคล่องตัวของ Wannier (ดู [6] ค่า δ/p ที่คำนวณได้สำหรับ O^- ที่ $E/p = 30, 40$ และ 50 เป็น $3 \times 10^{-5}, 5 \times 10^{-3}$ และ 1.3×10^{-1} ซึ่งเขากันได้กับข้อมูลในตารางที่ 1 และรูปที่ 4 (c) นั่นคือมันเข้ากันได้กับข้อมูลอันหลังภายในความผิดพลาดทางการทดลองของข้อมูลอันหลัง

ตารางที่ 1

E/p ($\text{vcm}^{-1} \text{ torr}^{-1}$)		p(torr)				ค่าเฉลี่ย ($\delta=0$)	ค่าเฉลี่ยของ Frommhold ($2 < p < 32 \text{ torr}$)
		11.2	60	100	200		
35	α/p	0.08	0.08	0.08	0.07	0.07	-
	η/p	0.01	0.01	0.08	0.075	0.07	-
	δ/p	0.01	0.0009	0.00035	0.0029	-	-
42.5	α/p	0.13	0.14	-	-	0.13	0.05
	η/p	0.085	0.09	-	-	0.07	0.025
	δ/p	0.02	0.003	-	-	-	0.45

ค่าของ α/p , η/p และ δ/p ที่ความดันต่างๆ ซึ่งคำนวณได้จากข้อมูลของ Prasad และ Craggs [2] โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ในหัวข้อที่ 1

Frommhold พบวารสัมประสิทธิ์ δ/p ที่ใหญ่ของเขามีขึ้นกับความดันสำหรับช่วง $2 < p < 32$ torr แต่การศึกษาครั้งนี้คาดหวังว่าการขึ้นกับความดันของ δ/p ในรูป $4(c)$ และในตารางจะเกิดขึ้นถ้าอัตราส่วนของ $[O_2^- / O^-]$ เพิ่มขึ้นเมื่อความดันเพิ่มขึ้น

สุดท้าย ถ้าสมมติอย่างหยาบๆ ว่า O_2^- เท่านั้น เกิดขึ้นที่ $p > 100$ torr (ตัวอย่างของความดัน) โดยการชนกับอีเล็คตรอน ดังสมการข้างล่าง

$O_2 + \text{อีเล็คตรอน} \rightarrow O_2^- + \text{เทอมที่เกี่ยวข้องกับพลังงาน ดังนั้น } O^- \text{ จึงไม่เกิดขึ้น}$ ในความดันสูง ส่วนในความดันต่ำ O^- จะเกิดขึ้นดังนี้ $O_2^- \rightarrow O^- + O + \text{เทอมที่เกี่ยวข้องกับพลังงาน}$

เอกสารอ้างอิง

1. Harrison,M.A. and Geballe, R., *Phys. Rev.* **91**:1-7(1953.)
2. Prasad, A.N. and Cragg, J.D., *Proc. Phys. Soc* **71**:385-98(1961).
3. Freely, J.B. and Fisher, L.H., *Phys Rev.* **133**:A304-10(1964).
4. Huxley,L.G.H. Crompton, R.W. and Bagot, C.M., *Austr. J.phys.* **12**:303 -8(1959).
5. Dutton, L. Elewlyn Jones, Fand Morgan, G.B., *Nature, Lond.* **198**:680-1(1963).
6. Frommhold, L., *Fortschr. Phys.* **12**:597-642(1964).
7. Prasad, A.N. and Craggs, J.D., *Electron. Letters.* **1**:118- 9 (1965).
8. Schlumbohm, H., *Z. Naturf.* **16a**:510-2(1961).
9. De. Bilto, D.J. and Fisher, L.H., *Phys. Rev.* **111**:390-4(1958).
10. Moruzzi, J.L., *Brit. J. Appl. Phys.* **14**:929-30(1963)
11. Geballe, R. and Reeves, M.L., *Phys. Rev.* **92**:867-8(1953).
12. Prasad, A.N. and Craggs, J.D., *Electron. Letters.* **1**:188-9(1965).
13. Prasad, A.N. and Craggs, J.D., *Int. J. Electron.* **19**:69-74 (1965).
14. Prasad, A.N. 1966, 7th *Int. Conf. on Phenomena in Ioniz Gases, Belgrade.*, 1965, Vol. I (Belgrade : Gradevinska-Knijiga) pp. 79-82
15. Burch, D.S. and Geballe, R., *Phys. Rev.* **106**:183-7(1957).
16. Bailey. T.D., 1962, Proc. 2 md, **Int. Conf. on Physics of Electronic and Ionic Collisions, Boulder U.S.A.**, 1961 (New York :Benjamin) pp54-8